

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII
CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU CURRICULUM

PROGRAMĂ ȘCOLARĂ PENTRU CLASA A IV-A

EDUCAȚIE MUZICALĂ

Aprobat cu ordin al ministrului
nr. 3919 / 20.04.2005

București, 2005

NOTA DE PREZENTARE

Documentul de față reprezintă curriculumul de *Educație muzicală* pentru clasa IV-a. Acesta are rolul de a regla activitatea cadrelor didactice care predau această disciplină și de a furniza informații privind **ce anume se intenționează să știe și să fie capabili să facă elevii** la sfârșitul învățământului primar.

Scopul educației muzicale constă în dezvoltarea sensibilității estetice a elevilor, a capacităților de receptare și de exprimare muzicală, prin activități practice de cântare (vocală și instrumentală) și prin audiții muzicale, în contexte de învățare care să permită manifestarea spontană, creativă a elevilor și exprimarea preferințelor acestora pentru audiere și reaudiere.

Noul curriculum continuă coerent curriculumul pentru clasele I – a III-a, accentuând importanța activităților concrete, a jocului, a mișcării, a obiectelor și a instrumentelor care produc diverse sunete, pentru receptarea muzicii și pentru exprimarea prin muzică. Concomitent cu activitățile de tip joc, receptarea și reproducerea muzicii inclusiv cu ajutorul instrumentelor muzicale accesibile copiilor și cadrelor didactice constituie un demers didactic dezirabil, prin care să fie atinse obiectivele prevăzute în programă. În același timp, utilizarea instrumentelor muzicale accesibile constituie o modalitate de a implica în activitatea specifică lecției de *Educație muzicală* a elevilor distoni.

În cadrul demersului evaluativ, va fi valorificată inclusiv participarea elevilor la activitățile artistice prilejuite de diferite evenimente laice și religioase (serbări dedicate zilei școlii, zilei învățătorului, zilelor de naștere ale colegilor, cu ocazia Crăciunului etc.).

Educația muzicală, componentă de bază a educației artistice în școala primară, dispune de valențe formative multiple, vizând toate resorturile personalității umane, atât pe cele afective cât și pe cele psihomotrice și intelectuale.

Forma actuală abordată în curriculumul de *Educația muzicală* reflectă adecvarea la nivelul ciclului primar a unor principii de proiectare curriculară care au rolul să asigure coerența acestei discipline, principii care constituie, în fapt, dominantele noului curriculum.

În acest context, documentul prezintă următoarea structură:

- **obiective cadru**, urmărite pe întreg parcursul ciclului primar;
- **obiective de referință** însoțite de **exemple de activități de învățare**, prezentate pentru fiecare an de studiu;
- **conținuturi ale învățării**, prezentate pentru fiecare an de studiu;
- **sugestii pentru repertoriul de cântece și pentru audiții muzicale**, prezentate pentru fiecare an de studiu;
- **standarde curriculare**, ca repere necesare pentru construirea descriptorilor de performanță în vederea evaluării rezultatelor învățării la finele învățământului primar.

NOTĂ:

Prezenta programă este valabilă și pentru unitățile de învățământ / clasele în care predarea se face în limbile minorităților naționale. În activitățile de învățare se poate valorifica material muzical, vocal și instrumental, conform specificului național, atât în reproducerea cântecelor, cât și prin audiții.

OBIECTIVE DE REFERINȚĂ ȘI EXEMPLE DE ACTIVITĂȚI DE ÎNVĂȚARE

1. Valorificarea în practica vocală și instrumentală a elementelor de limbaj muzical receptate

Obiective de referință	Exemple de activități de învățare
<i>La sfârșitul clasei a IV-a, elevul va fi capabil:</i>	<i>Pe parcursul clasei a IV-a, se recomandă următoarele activități:</i>
1.1 să reproducă un repertoriu de cântece receptate după auz sau descifrate cu ajutorul unui instrument muzical, individual și colectiv	- perfecționarea deprinderilor de cântare în colectiv și de tehnică vocală (emisie naturală, dicție, respirație);- redarea fragmentară și integrală a cântecelor din repertoriul propus respectând intonația corectă (20-25 de cântece cu ambitusul do1-do2);- cântarea în colectiv, în grupuri mici și individual;
1.2 să marcheze prin mișcare anumite elemente de limbaj muzical	- exersarea prin joc a mișcării pe cântec (sugerate de text, de ritm și de metru, de structura melodiei);
1.3 să diferențieze intuitiv, în audiție, elemente de limbaj muzical, corelându-le cu cele utilizate în practica muzicală de cântare	- sesizarea timbrurilor diferite (orchestra, corul, pian, vioară, <i>trompetă*</i>, nai) cu sau fără acompaniament;- audierea unor lucrări interpretate în nuanțe contrastante (tare-încet);- audierea unor lucrări interpretate în tempo-uri contrastante (lent-repede);- tactarea intuitivă a metrului binar și ternar, cu ambele brațe (audiție);- reproducerea vocală, cu jucării muzicale, cu bătăi din palme, a unor ritmuri simple, onomatopee și recitative/formule ritmice (două măsuri) – intuitiv sau prin citire ritmică;- audierea unor lucrări cu caracter diferit;
1.4 să redea instrumental – blockflöte, xilofon, clape (nu pianul) – sau vocal sunete de înălțimi diferite și melodii simple (din folclorul copiilor)	- asocierea poziției mâinii pe instrument cu sunetul (6 sunete: la-sol-fa-mi-re-do);- redarea instrumentală a cântecelor ce au melodia în limitele sunetelor precizate, a duratelor de pătrime, optime, doime și doime cu punct, a pauzei de pătrime, în măsurile de 2/4 și 3/4;
1.5 să diferențieze, în cadrul audițiilor de muzică populară, <i>cântecul propriu-zis*</i> , cântece de dans din zonă și pe cele legate de obiceiurile de iarnă	- audierea unor piese folclorice diferite: obiceiuri de iarnă, dansuri, cântecul propriu-zis. (înregistrări sau direct);- delimitarea pieselor specifice zonei;- identificarea unor instrumente populare specifice zonei; <i>confeccionarea acestora*</i>;- asocierea melodiilor populare cu anumite mișcări corporale;- audierea unor lucrări din creația cultă;- conștientizarea elementelor muzicale (început, sfârșit, repetiții etc.);
1.7 să reproducă unele cântece populare accesibile	- cântarea în colectiv a colindelor cunoscute în zonă;
1.8 să diferențieze în cadrul audițiilor unele lucrări de factură cultă	- audierea unor menuete accesibile, de largă popularitate, comparativ cu valsul.

2. Exprimarea prin muzică

Obiective de referință	Exemple de activități de învățare
<i>La sfârșitul clasei a IV-a, elevul va fi capabil:</i>	<i>Pe parcursul clasei a IV-a, se recomandă următoarele activități:</i>
2.1 să interpreteze cântece din repertoriul pentru copii, adecvat conținutului de idei și caracterului acestora, fără a diminua spontaneitatea și naturalețea specifice copilului	- cântarea colectivă, cu dinamica și tempo-ul adecvate;- alegerea și motivarea interpretării unor cântece din categorii cunoscute, sugerate în repertoriu;
2.2 să cânte în aranjamente armonico-polifonice simple	- cântarea vocală, vocal-instrumentală și instrumentală pe grupe (alternativ, în lanț, în dialog); cu solist și cor, cu <i>ison ritmic</i>*;
2.3 să își exprime argumentat preferința pentru anumite cântece, pentru o anumită modalitate de interpretare cu colectivul clasei, pentru o anumită muzică de audiat	- clasificarea tematică și compararea interpretării variate a cântecelor din repertoriu;- alegerea cântecelor preferate;- alegerea cântecelor pentru serbarea clasei;
2.4 să cânte cu acompaniament instrumental direct sau înregistrat	- interpretarea cântecelor cu acompaniamentul instrumentului mânăuit de cadrul didactic;- interpretarea cântecelor cu „negative”;
2.5 să acompanieze cântecele, marcând simultan ritmul și metrul	- asocierea cu mișcări corporale;- acompanierea cu jucării muzicale (toba, lemne, clopoțel, maracas, triunglu, tamburină, gong, castagneta);- confecționarea de jucării muzicale;
2.6 să interpreteze cântece vocal-instrumental	- cântarea pe grupe (vocale și instrumentale), utilizând instrumentul melodic ales, alternativ și concomitent;- interpretarea vocal-instrumentală cu acompaniamentul jucăriilor muzicale;- interpretarea repertoriului selectat pentru formații muzicale (vocale, vocal-instrumentale sau instrumentale);- aprecierea aportului individual la interpretarea colectivă;- participarea la serbări;
2.7 să asocieze idei și impresii sugerate de lecturi și de imagini vizuale, cu muzica audiată	- compunerea scrisă inspirată de conținutul și caracterul melodiei unui cântec;- alegerea unui titlu pentru muzica audiată;- descrierea unui personaj;- realizarea unui desen ca tălmăcire vizuală a imaginilor auditive;
*2.8 să improvizeze spontan mici melodii, vocal sau instrumental	- <i>improvizația melodică la text dat sau creat (două măsuri).</i>

NOTĂ:

Prezenta programă este valabilă și pentru școlile în care predarea se face în limbi ale minorităților naționale. Manualele pot conține material vocal și instrumental (exemple, repertorii de cântece, audiții muzicale) conform specificului național.

CONȚINUTURILE ÎNVĂȚĂRII

Cântarea vocală

- deprinderi specifice de cânt (emisia naturală, dicția, respirația corectă)
- deprinderi de cântare în colectiv

Cântarea instrumentală

- jucării muzicale
- instrumente muzicale melodice și de percuție

Ritmul

Duratele de pătrime, optime, doime, doime cu punct și pauza de pătrime
Măsura de 2/4, 3/4

Melodia

Sunetele La, Sol, Fa, Mi, Re, Do

Legătura dintre text și melodie (strofa și refrenul, versul)

Elemente de construcție a melodiei: început, sfârșit, repetiții

**Improvizația melodică pe un text dat, prin continuarea melodiei*

Timbrul

Sunete vocale-instrumentale

Orchestra și corul

Pianul, vioara, *trompeta** și naiul

Genuri muzicale

Genuri ale folclorului ocazional: colinda și *cântecul propriu-zis din zonă**

Genuri muzicale de factură cultă: menuetul, hora

Interpretarea

Procedee armonico-polifonice: solist – cor, lanț, dialog, *ison ritmic**

Cântarea cu acompaniament

Cântarea vocal-instrumentală

Nuanțe: tare – încet

Tempo: repede – lent

Mișcarea pe muzică: liberă, ritmică, pe timpii măsurii, mișcarea de dans

1. Repertoriul de cântece (sugestii)

- √ Drag mi-e jocul românesc – d.f.c.
- √ Albă zăpadă
- √ Nu lăsa pe mâine – *E. Wiski*
- √ Dansul – *E. Wiski*
- √ Cântecul tobei – *Gherase Dendrin*
- √ De ziua mamei – Gh. Dăncuș
- √ Călușeii – *Gr. Toedosiu*
- √ Porumbița – *G. Breazul*
- √ Cocoșul – *Marcel Botez*
- √ Cântec de toamnă - *N. Lungu*
- √ Albină și florile – *Cameliu Graur*
- √ Mierla – cântec popular
- √ Licuriciul – *Șt. Andronic*
- √ Concertul – *Tănase Constantinescu*
- √ Rândunica – Ion D. Vicol
- √ Florile dalbe – după T. Popovici
- √ Pârâiaș, pârâiaș – D. Cuclin
- √ Omul de zăpadă – ***
- √ Toba – ***
- √ Sunt român – G. Breazul, N. Saxu
- √ Voi i-ați ascultat vreodată ? – Gh. Dumitrescu
- √ Zidarul – C. Lungu
- √ Pe baltă – ***

2. Audiții muzicale (sugestii)

- √ A. Vivaldi – „Anotimpurile”, fragmente
- √ Leopold Mozart – Simfonia jucăriilor, fragmente
- √ W. A. Mozart – „Mica serenadă”, fragmente
- √ J. Haydn – Simfonia “Ceasornicul”, fragmente
– Simfonia „Surpriza” (p. 2), fragmente
- √ R. Schumann – „Scene pentru copii” (pian), fragmente
- √ F. Mendelssohn-Bartholdy – Uvertura la “Visul unei nopți de vară”
- √ G. Enescu – Rapsodia I și II, fragmente
– Suita “Impresii din copilărie”, fragmente
- √ N. Rimski-Korsakov – „Zborul cărăbușului”, fragmente
- √ A. Dvorák – Humoresca, fragmente
- √ Sabin Drăgoi – Divertisment rustic, fragmente

STANDARDE CURRICULARE DE PERFORMANȚĂ

Obiectiv cadru	Standard
1. Valorificarea în practica muzicală vocală și instrumentală a elementelor de limbaj muzical receptate	S1. Cântarea vocală în colectiv și grupe mici a unui repertoriu de cântece pentru copii (minimal) S2. Tehnica instrumentală elementară de acompaniament și de citire a unor cântece cu o problematică muzicală redusă
2. Exprimarea prin muzică	S3. Interpretarea repertoriului în aranjamente simple armonico-polifonice, cu acompaniamente ritmice, vocal și vocal-instrumental, sub formă de joc S4. Mișcarea pe muzica interpretată sau audiată